

**AZ AGORA SAVARIA KULTURÁLIS ÉS
MÉDIAKÖZPONT NONPROFIT KFT. STRATÉGIÁJA**

2022–2026.

Szombathely, 2022. március 20.

Horváth Zoltán
ügyvezető igazgató

1. BEVEZETÉS

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése a 162/2020. (VI. 25.) Kgy. számú határozatában felkérte a város polgármesterét, hogy vizsgálja meg a korábban költségvetési intézményként működő AGORA Szombathelyi Kulturális Központ nonprofit gazdasági társaságként történő működtetésének lehetőségét. A 4/2021. (I. 28.) PM. sz. határozat abba az irányba mutatott, hogy az AGORA feladatai a Szombathelyi Médiaközpont Nonprofit Kft. keretén belül történjenek ellátásra. A korábbi médiaközpont a közművelődési feladatokkal kiegészítve 2022. január 1-jétől működik AGORA Savaria Kulturális és Médiaközpont Nonprofit Kft. néven. Létrehozásával egy új szombathelyi kulturális centrum alakult. Jelen dokumentum a szervezet 2022-től 2026-ig szóló szakmai stratégiai célkitűzéseit tartalmazza.

2. KÜLSŐ KÖRNYEZETI ELEMZÉS

A vállalatokat körülvevő külső környezet összetett és állandóan változó kapcsolatok rendszere. Ezeknek a szerteágazó összefüggéseknek a megértése rendkívül jelentős az AGORA stratégiai térképének megrajzolásakor. A külső környezet biztosítja a jövőbeni lehetőségeket a vállalat számára, így a stratégiaalkotás alapvető pillére a vállalati működést befolyásoló külső környezet megfelelő ismerete.

2.1. MAKROKÖRNYEZET

Az AGORA Savaria Kulturális és Médiaközpont Nonprofit Kft. Magyarországon működő önkormányzati vállalat, így működését jelentősen befolyásolják a hazai társadalmi, politikai, gazdasági viszonyok, továbbá az Európai Unió, amelynek hazánk tagja. Magyarország demokratikus berendezkedésű köztársaság. Működésének alapjait az Alaptörvény szabályozza. Az alaptörvény kimondja, hogy minden magyar állampolgárnak alapvető joga van a művelődéshez. Ezt a jogot a hazai közoktatási, továbbá a közművelődési rendszer biztosítja. A társaság tevékenysége így kiemelkedően fontos.

A működésünk során folyamatosan figyelemmel követjük a jogszabályi háttérrel, a demográfiai adottságot, a hazai kulturális politika irányelveit, a gazdasági, politikai, társadalmi környezetet.

2.2. AZ AGORA SAVARIA NONPROFIT KFT. SZAKMAI MŰKÖDÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ JOGSZABÁLYOK

Magyarország **Alaptörvénye** XI. cikke szerint **minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez**. Ezt a jogot az alap-, közép- és felsőfokú oktatási rendszeren keresztül valósíthatják meg az állampolgárok, valamint „a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével.”

A közművelődési rendszert az állam a 2017-ben jelentősen módosított **1997. évi CXL. törvényen** (ún. kulturális törvény) keresztül szabályozza, amely a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szól. A törvény IV. része rendelkezik a közművelődésről. A jogszabály a helyi **közművelődést az önkormányzat kötelező feladataként** határozza meg, amelyet közművelődési megállapodásokkal, vagy közművelődési intézményén, intézményein keresztül valósíthat meg. A megyei jogú városoknak a törvényben felsorolt összes közművelődési alapszolgáltatást teljesíteniük kell.

Ezek:

1. Művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítása.
2. A közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése.
3. Az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítása.

4. A hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítása.
5. Az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítása.
6. A tehetséggondozás és -fejlesztés feltételeinek biztosítása.
7. A kulturális alapú gazdaságfejlesztés.

A megyei jogú városoknak a törvény ezzel párhuzamosan azt is előírja, hogy kulturális központ típusú intézményt működtessen, amelyeknek szintén biztosítaniuk kell mind a hét közművelődési alaptevékenységet. **Szombathely ezek alapján az AGORA Savarián keresztül teljesíti a kulturális törvény alapján előírt összes közművelődési kötelezettségét.**

A törvény a kulturális központok számára lehetővé teszi, hogy tevékenységüket a településen túl, több egymással határos járásra, vagy megyére is kiterjesszék.

Egy évvel a törvény módosítása után jelent meg az a minisztériumi rendelet, amely a végrehajtásról gondoskodik. A **20/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet a közművelődési alapszolgáltatások, valamint a közművelődési intézmények és a közösségi színterek követelményeiről** gondoskodik a törvényben leírtak pontosításáról.

A rendelet előírása alapján társaságunk is köteles minden év március 1-jéig **szolgáltatási tervét** megalkotni, amely az AGORA Savaria esetében tartalmazza mind a hét közművelődési alapszolgáltatása keretében tervezett közösségi programok, tevékenységek és folyamatok megnevezését, a közösségi tevékenység céljának rövid leírását, az egyes közösségi tevékenységek alapszolgáltatásokba való besorolását, a közösségi tevékenység rendszerességét vagy tervezett időpontját és a résztvevők tervezett számát, de a helyi lakosság közösségi tevékenységek megtervezésében, megvalósításában és értékelésében való részvételének módjait is.

Az AGORA Savaria jelenleg is teljesíti azokat a személyi, infrastrukturális és nyitvatartási feltételeket, amelyeket a rendelet 15. §-a a kulturális központok számára előír. A végrehajtási rendelet pontosítja a kulturális törvényben leírt alapszolgáltatásokat.

A szervezetre vonatkozik a 2004. évi II. törvény a mozgóképről is. Az AGORA meghatározó intézményegysége a mozgókép szakág által működtetett AGORA–Savaria Filmszínház, amely bár telephelyként közművelődési térként is funkcionál, elsősorban mégis mint art termeket működtető filmszínház, a mozikra vonatkozó jogszabályoknak kell, hogy megfeleljen. Egyéb rendeletek mellett kiemelten fontos a filmszínházi tevékenységünk végzéséhez a 78/2013. (XII. 16.) EMMI rendelet az „art” mozivá minősítés feltételeiről.

Bár a felnőttképzési törvény hatálya alá eső képzéseket nem folytat az AGORA, a közeljövőben elkerülhetetlen lesz, hogy a **2013. évi LXXVII. törvényt** is alkalmazzuk, hiszen „A szombathelyi AGORA - Művelődési és Sportház területi multifunkcionális közösségi közművelődési központtá történő fejlesztése, átalakítása” című TIOP projekt keretében felvállalt 54 közösségi, közművelődési funkció közül az egyik akkreditált felnőttképzési tanfolyamokhoz köthető, másrészt a Kulturális törvény is előírja az egész életen át tartó tanulás támogatását, benne a felnőttképzési tevékenységet is a kulturális központ számára.

A társaság kulturális funkciója mellett másik jelentős tevékenysége a médiaszolgáltatás, valamint a sajtótermék kiadás, melyet a **2010. évi CLXXXV. törvény a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról**, illetve a **2010. évi CIV. törvény a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól** alapján végzünk.

2.3. MEZOKÖRNYEZET

Az AGORA Savaria Kulturális és Médiaközpont Nonprofit Kft. elsődleges működési területe Szombathely. A társaság az önkormányzat 100%-os tulajdonú cége. Magyarországon a közművelődés kötelező önkormányzati feladat, amelyet Szombathelyen közművelődési megállapodási szerződéssel az AGORA Savaria Kulturális és Médiaközpont Nonprofit Kft. lát el. A vállalati stratégia megfogalmazásához ismerni kell a mezokörnyezetet, azaz a közvetlen működési területet.

Szombathely Magyarország legrégebb óta (több 2000 éve) folyamatosan lakott települése. A római kori Savariát Kr. u. 43-ban Claudius császár colonia rangra emelte, amelyben közrejátszott, hogy a településen keresztülfutott a Borostyánkő út, amely komoly kereskedelmi tényezővé tette. A 4. századtól szerepe egyre kevésbé volt jelentős a barbárok pannóniai hódításai, majd egy 456-ban bekövetkezett földrengés miatt. Ezt követően a város nem tölt be érdemi szerepet. A város jelentősége a 16. század utolsó harmadától kezd meghatározóvá válni megyei szinten is, amikor a vasvári káptalan a törökök miatt átköltözik, így a vármegyei székhely Szombathely lesz, majd mikor 1777-ben Mária Terézia megalakítja a szombathelyi püspökséget, az elsőként kinevezett püspök, Szily János városépítő munkába kezdett. A polgári és egyúttal modern, ipari város megteremtése Éhen Gyula polgármester nevéhez köthető, aki 1895-től 1902-ig állt Szombathely élén. Nevéhez köthető a település mai infrastruktúrája alapjainak kialakítása. Éhen felügyeletével zajlott a város csatornázása, a vízvezetékrendszer kialakítása, de az általános út- és járdaburkolási program kialakítása is. Amivel azonban kiemelte a települést a régió városai közül is, az a vasúti közlekedési csomópont helyi kialakítása. A vasút megtelepítette az ipar megtelepedésének lehetőségét, amellyel párhuzamosan az Éhen által vezetett Szombathely gondoskodott a munkástelepek kialakításáról is. A város jelenlegi településszerkezete a 20. század során alakult ki, amikor több ütemben csatolták Szombathelyhez azokat a környékbeli falvakat, amelyek azóta lényegében egybeépültek vele. A század második felében felépültek a mai lakótelepek is.

A vasi megyeszékhely az Alpokalja és a Kisalföldi sík találkozásánál fekszik, két meghatározó patak (*Perint* és *Gyöngyös*) lapáján. Gazdaságát is meghatározó tényező a nyugat-magyarországi elhelyezkedése, az osztrák határ közelsége, amely egyúttal el is vágta sokáig korábbi természetes kereskedelmi kapcsolataitól (Felsőőr–Oberwart és környéke), és főként az évtizedekig meglévő vasfüggöny miatt ezeket a kapcsolatokat nem is sikerült maradéktalanul helyreállítani a rendszerváltás után sem. Ettől függetlenül Szombathely továbbra is meghatározó vonzáskörzettel rendelkezik, amelyhez 51 település tartozik, 15-ben pedig abszolút dominánsnak számít. Az agglomerációba való kiköltözések miatt is, sok környező falu alvótelepülésnek számít, hiszen meghatározó azok száma, akik a városban dolgoznak, tanulnak, vásárolnak, szórakoznak, kulturálódhatnak. A lakosság szám 1990-ben érte el a csúcspontot, ekkor több mint 85 ezren laktak a városban. A falura való kiáramlás ezt követően tehető. Jelenleg Szombathelyen 76 ezren élnek.

A város gazdaságát a rendszerváltás előtt a könnyűipar határozta meg. A legnagyobb foglalkoztatók a ruhaipari vállalatok voltak. Az 1990-es években ezek az állami vállalatok tönkrementek, a gazdaság szerkezete fokozatosan átalakult a megtelepedő multinacionális cégeknek köszönhetően, amelyek között jelentős az autóipari beszállítók aránya. A legjelentősebb adózók a következők: BPW Hungaria Kft., Aptiv Services Hungary Kft., TDK Hungary Components Kft., Ivy Technology Kft., Falco Zrt. és a Schaeffler Savaria Kft. A fentiek között egyedül a BPW helyezkedik el a város déli részén, a többiek a keleti városrészen kialakított Claudius Ipari Parkban találhatóak. A 185 hektáros terület mára betelt, így az önkormányzat közművesített és kijelölt egy új ipari területet a település északi részén. A városban összesen közel 14 ezer regisztrált vállalkozást találhatunk. Az ipar letelepítését és a település gazdasági lehetőségeit nagyban meghatározza, hogy a 87-es, 89-es országos

jelentőségű közutak, valamint a 86-os főút (mely az európai közlekedési hálózat része) keresztül mennek rajta.

A város országosan nem a legjelentősebb foglalkoztatók között található a kulturális ipar tekintetében, ott Budapest mellett a klasszikus egyetemi városok, valamint azok a felsőoktatással is rendelkező megyeszékhelyek találhatóak, amelyek jelentős ipari múlttal rendelkeznek. Közös bennük, hogy mind 100 ezer fő feletti lakosságszámmal rendelkeznek. A kreatív iparban dolgozók számát tekintve Szombathely, más kisebb megyei jogú várossal együtt, őket követi.

A tudásalapú gazdaság tekintetében további fontos adat, hogy az elmúlt évtizedekben Vas megyében (ezen belül elsősorban a megyeszékhelyen) olyan mutatókban sikerült erősödni, mint a szintetikus tudásbázis (jogászok, közgazdászok, társadalomtudósok), vagy mint a high- és medium-tech vállalatok, amely szükséges számú mérnöki háttérrel is feltételez, tehát mind a humán, mind a reál értelmiségi bázis növekedését tapasztalhatjuk. Az értelmiségi jelenlét pedig egyrészt előállítóként is segítheti a helyi kulturális gazdaságot, másrészt fogyasztóként is, hiszen nem szabad elfelejtkeznünk arról, hogy a kreatív gazdaság a fogyasztókat is magába foglalja.

2.3. SZOMBATHELY KULTURÁLIS INTÉZMÉNYRENDSZERE

Szombathely kulturális rendszere széleskörű, szinte valamennyi kulturális terület jelen van a városban, ugyanakkor dinamikusan alakul, a helyi lehetőségekhez és igényekhez igazodva. A helyi kulturális rendszer aktorainak fenntartói között találunk egyházi, magán (piaci), valamint civil szektorhoz tartozó szereplőket, de megjelenik az állam is. Természetesen a legjelentősebb fenntartó az önkormányzat.

Szombathely Megyei Jogú Város által fenntartott kulturális szervezetek:

Intézmények:

- Berzsényi Dániel Megyei és Városi Könyvtár (közgyűjtemény)
- Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum (közgyűjtemény)
- Savaria Szimfonikus Zenekar (előadóművészet)
- Mesebolt Bábszínház (előadóművészet)

Társaságok:

- Weöres Sándor Színház (előadóművészet)
- Savaria Turisztikai Nonprofit Kft. (részben kulturális jellegű)
- AGORA Savaria Nonprofit Kft. (közművelődés)

Civil szervezet:

- Savaria Történelmi Karnevál Közhasznú Közalapítvány

Állam által fenntartott kulturális szervezetek:

- Vas Megyei Levéltár (közgyűjtemény)

Egyházi fenntartású kulturális szervezetek:

- Egyházmegyei Könyvtár (közgyűjtemény)
- Szent Márton Látogatóközpont
- Sala Terrena, Egyháztörténelmi Múzeum (közgyűjtemény)

Civil fenntartású kulturális szervezetek:

- Sikert Könyvtár (közgyűjtemény)
- Herényiek Háza (közművelődés)
- Zanati Közösségi Ház (közművelődés)

- Zarkaházi kastély (közművelődés)
- Vas Megyei TIT (közművelődés)

A közművelődési, múzeumi és könyvtári tevékenységek törvény által előírt kötelező önkormányzati feladatok, az előadóművészeti és egyéb funkciók viszont önként vállaltak.

Az AGORA bemutatása önálló fejezetben történik. Bár az önkormányzat számára kötelező közművelődési alapszolgáltatásokat saját cégén keresztül teljesíti, a város közművelődési megállapodást kötött három peremkerületi kulturális (Herényi Kulturális és Sportegyesület, Zanati Kulturális és Sportegyesület, Gyöngyöshermán–Szentkirály Polgári Kör Egyesület), valamint egy tudományos ismeretterjesztő (Vas Megyei TIT Egyesület) civil szervezettel. A szombathelyi önkormányzati közművelődési rendszer velük teljes a helyi közművelődési rendelet alapján.

A város számára kötelező feladat a könyvtári és múzeumi feladatok ellátása. A Berzsényi Dániel Megyei és Városi Könyvtár nyilvános és szolgáltató könyvtárként gyűjteményt tart fent, közkönyvtári funkciót és megyei szinten Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszert (KSZR) lát el. Székhelyén kívül három fiókkönyvtárat (Hunyadi úti, Jáki úti, Kámoni), valamint egy kölcsönzőhelyet (Szentkirályi) működtet Szombathely városrészein, valamint kiadója az Életünk című művészeti, irodalmi, kulturális folyóiratnak. A város támogatási megállapodást kötött az alapítványi működtetésű Siker Könyvtárral, amely így részben szintén az önkormányzati kulturális rendszer részének tekinthető.

Szintén sokszínű a város múzeumi rendszere, amelyet egy intézmény, a Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum fog össze. A múzeum székhelyén, a 20. század elején, polgári civil kezdeményezésre alapított Savaria Múzeumon kívül számos múzeum, kiállítóhely, gyűjtemény és egyéb intézményegység kapcsolódik hozzá, így a magángyűjteményből létrejött Smidt Múzeum, a népi hagyományoknak teret adó Vasi Skanzen, a város ókori romjait bemutató Járdányi Paulovics István Romkert, illetve szintén az egykori Savariára fókuszáló ISEUM Savariense Régészeti Műhely és Tárház, a kortárs képzőművészeti területre koncentrálnak Szombathelyi Képtár, a Budapesten található, ám jelenleg zárva tartó Szántó Piroska Emléklakas. 2021-ben várható a nyitása a Schrammel Imre keramikus munkásságát bemutató Schrammel-gyűjteménynek. A múzeum két műtárgyraktárral is rendelkezik, amely közül az egyik látványtárként is funkcionál, de az intézmény keretén belül működik a Szent Márton Intézet, valamint a Vasi Szemle folyóirat szerkesztősége is.

A helyi önkormányzatoknak a fentiekben túli kulturális tevékenysége már nem kötelező, hanem önként vállalt feladat. Szombathely Megyei Jogú Város színházat (Weöres Sándor Színház), elsősorban a gyermek és ifjúsági színházi tevékenységre koncentrálnak bábszínházat (Mesebolt Bábszínház) működtet, továbbá a magyar és egyetemes zenekultúra célkitűzéseit szolgáló komolyzenei hangversenyek szervezésére és megvalósítására létrehozott Savaria Szimfonikus Zenekart.

Szombathely turisztikai turisztikaidesztináció kialakítása és fejlesztése érdekében létrehozott Savaria Turizmus Nonprofit Kft. a szombathelyi önkormányzat nem egyedüli, de többségi tulajdonosa. Rajta kívül tulajdonrészrel rendelkezik a Szombathelyi Turisztikai és Testvérvárosi Egyesület is. A társaság további célja a turistaforgalom minőségi növelésével gazdasági, kulturális és társadalmi fejlődés generálása, a város vonzerőinek és szolgáltatásainak összekapcsolása, azok turisztikai csomagba szervezése, a turisztikai kínálat fejlesztése, a város és térsége pozitív imázsának kialakítása. Ezen túl szervezője a Savaria Történelmi Karneválnak, amely a vasi megyeszékhely legnagyobb kulturális fesztiválja. A Karnevált segíti a város által alapított Savaria Történelmi Karnevál Közhasznú Közalapítvány is, amely korábban a fesztivál szervezője volt, jelenleg a Turizmus Nkft-t segíti civil pályázati

forrásokkal, valamint meglévő eszközeivel, tulajdonát képező vagyónával, illetve működteti Szombathely Katonatorténeti kiállítását.

Bár a Szombathelyi Médiaközpont Nonprofit Kft. nem a legszorosabb értelemben vett kulturális feladatokat lát el, ennek ellenére több okból is megemlítem itt. Egyrészt a mindenkori városi költségvetés kulturális táblájában jelenik meg a társaság, másrészt a jelenlegi Alapító okirat szerint is lát el kulturális tevékenységet. A cég felelős a Szombathelyi Televízió, valamint a Savaria Fórum hetilap, illetve ezen sajtótermékek online verzióinak működtetéséért. A Szombathelyi Televízió a rendszerváltás idején a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ szervezeti egységeként jött létre. A Médiaközpont alapító okirata szerinti városmarketingen túl közhasznú kulturális tevékenységet végez, amelyet a televízió és a hetilap a tájékoztatáson, és a kulturális műsorokon keresztül teljesít. Ahogy fent már leírtam, a szombathelyi városvezetés tervei szerint ez a társaság fogja a közeljövőben a városi közművelődési feladatokat is ellátni.

Szombathely kulturális rendszerét elsősorban a fenti szervezetek határozzák meg, ugyanakkor a fentebb megjelölt (az azon túli) állami, egyházi, civil szervezetek, továbbá magánvállalkozások (klubok, kávézók, romkocsmák, multiplex mozi stb.) is erőteljesen jelen vannak tevékenységeikkel, programjaikkal.

3. AGORA KÖZPONT ÉS TELEPHELYEK BEMUTATÁSA

A társaság az 1997 évi CXL törvény (ún. Kulturális törvény) alapján ellátja a város közművelődési feladatait a törvényben megfogalmazott 7 közművelődési alapszolgáltatás

Az AGORA jelenlegi, Március 15 tér 5. szám alatti központja az AGORA–Művelődési és Sportház mellett működteti az AGORA–Savaria Filmszínházat, a Víztornyot, a KRESZ Parkot, a felsőcsatári Gyermeküdülőt, valamint a hamarosan átadásra kerülő Megyei Művelődési és Ifjúsági Központot, illetve az Alapító Okiratban rögzített feladatként az Ifjúsági Szolgálatot.

A társaság felelős a Szombathelyi Televízió, valamint a Savaria Fórum hetilap, illetve ezen sajtótermékek online verzióinak működtetéséért.

A Szombathelyi Televízió a rendszerváltás idején a megyei közművelődési intézmény szervezeti egységeként jött létre, így a kulturális és médiaközpont közös szervezetben való működése nem előzmények nélküli a városban. Az alapító okirata szerint a városmarketingen túl közhasznú kulturális tevékenységet végez, amelyet a televízió és a hetilap a tájékoztatáson, és a kulturális műsorokon keresztül teljesít, tehát jelenleg is hangsúlyosan szerepel a kulturális értékközvetítés a cég feladatai között.

3.1. AGORA KÖZPONT (MŰVELŐDÉSI ÉS SPORTHÁZ)

Története:

A Művelődési és Sportház alapkövét 1960 május 1-jén tették le, az épület átadására 1963-ban került sor. Az épület kulturális- és sportrendezvényterként egyaránt funkcionált, így színházi előadások, nagyszabású sportesemények, koncertek is gyakoriak voltak. Az első Savaria Nemzetközi Táncversenyt 1966-ban rendezték meg az épület falai között. A galérián a vasi képzőművészek tárlatait lehetett megtekinteni, míg az ügyességi vetélkedők (Gyere velünk, Mozdulj) már a 70-es évektől tömegeket vonzottak. Az MSH működtette ezekben az időkben a Szabadidő Központot, valamint a városrészi klubházakat is, amelyek mára civil szervezetek által fenntartott közösségi színterekké váltak.

Működése:

Az épület 2015-ben újult meg a TIOP-1.2.1.A-12/1-2013-0005 azonosítószámú projekt keretében, melynek köszönhetően az AGORA a központi épületében önmagában is köteles

megfelelni a kulturális törvény által előírtaknak, sőt 54 olyan különálló funkciónak, amely a törvényi előírásokon is túlmutatnak.

Az épületet nagymértékben meghatározza az 1.000 férőhelyes nagyterme (zenés-táncos rendezvények esetében 1.350 főt képes befogadni). Országos szinten is egyedülálló ez a kulturális tér, amely sok esetben determinálja is azokat a programokat, amelyeket az AGORA Savaria befogadhat, vagy megvalósíthat. A nagyterem mellett a felújítás után létrejött 2 kisebb táncterem, egy nyelvi labor, egy látványkonyha, illetve kilenc további olyan (részben osztható) terem, amelyekben kisközösségi tevékenységek, események, képzések, kézműves tevékenységek folytathatók. A főépület első emeletén található galéria képzőművészeti kiállítóterként is funkcionál, az aula pedig rendszeresen koncertek, közösségi vásárok, slam poetry előadások helyszínéül is szolgál. Szintén ebben a térben található az AGORA Jegyiroda, amely egyben információs irodaként is szolgál.

A Művelődési és Sportházzal egy épületben, igaz attól némileg elkülönülten működik az AGORA központi irodája. Ennek az egységnek a pincéjében a rakodóterek mellett egy, mára már rossz állapotban lévő, táncpróba terem található. A földszinten a műszaki iroda és a portaszolgálati iroda mellett öltözők kerültek elhelyezésre, melyek szintén felújításra szorulnak. Az első emeleten kerül elhelyezésre a Szombathelyi Televízió és a Savaria Fórum szerkesztősége, míg a második emeleten a közművelődési szakmai munkatársainak irodáitálalhatók.

Fejlesztés, jövőbeli lehetőségek:

Az MSH főépületének felújítása 2015-ben megtörtént, az elmúlt időszakban az irodaépület nyílászárók cseréje, a tető- és homlokzati hőszigetelés, valamint teljes gépészeti felújítás valósult meg, fotovillamos rendszer kialakításával az épület saját villamos-energia igénye kielégítése céljából, az MSH épület napelemekkel lett felszerelve a **TOP 6.5.1-15-SH1-2016-00002** azonosító számú projekt keretében („**AGORA központ energetikai korszerűsítés**”).

Ahogy a fentiekben jeleztem, az irodaépület több helyisége is felújításra szorul, jelentősebb probléma viszont az, hogy az épületben nem találunk olyan teret, amely igazán alkalmas lenne pár száz fős rendezvények lebonyolítására. A nagyteremben az ilyen események nem jól mutatnak, míg a maximum 60-70 fős klubtermekbe nem férnek be. Az aula alatt azonban olyan egybefüggő pincetér található, amely átalakíthatóvá válhatna erre a célra. Amennyiben egy ilyen tér létrejönne, az amúgy nem rendezvényhelyszíneként kitalált aulatér mentesülne az ilyen jellegű programoktól, és ez párhuzamos programmegvalósítást tenne lehetővé a klubhelyiségekben, valamint a nagyteremben.

Az épület másik jelentős problémája, hogy a felújítás során nem lett klimatizálva, így a nagyteremben a késő tavaszi, nyári időszakban nem lehet komfortosan rendezvényeket megvalósítani a meleg miatt, a terem hőmérsékletének mérséklésére szinte semmi eszköz nem áll rendelkezésre.

3.2. AGORA–SAVARIA FILMSZÍNHÁZ

Története:

Szombathelyen 1911-ben nyílt az első önálló épületben működő mozi. 1928-ban épült a Malom utcában a Sabaria Mozgó, amely a jelenlegi önkormányzati mozi jogelődje volt, azonban statikai problémák miatt 1973-ban bezárt. Időközben azonban elkezdtek építeni a Mártírok terén álló Savaria Mozit, amelyet 1973. augusztus 19-én adtak át. Ekkor a megyei moziüzemeltetési vállalat volt a fenntartó, majd a rendszerváltáskor önálló kft. működtette, egészen az AGORA megalakulásáig. Az épületben kapott helyet megszűnéséig a szombathelyi főiskola Örökmozgó Művészmozija is. A Savaria mozi 2003-ban jelentősen átalakult. Ekkor nyerte el jelenlegi formáját is.

Működése:

Az AGORA – Savaria Filmszínház működését a 2012. január 1-jétől hatályos filmtörvény, az art mozik minősítésének és a filmalkotások korhatár szerinti megjelölésének feltételeiről szóló 46/2007. (XII.29.) OKM rendelet szabályozza. Az AGORA – Savaria Filmszínház műsorrendi filmeket **két teremben**, termenként átlag 8-10 előadással kínál naponta, melyeknek nagyobb hányada művészfilm besorolású. A mozi a hét minden napján vetít, ünnepnapokon is. Az AGORA–Savaria Filmszínház mindkét vetítőterme digitalizált, a Nagyteremben **3 dimenziós filmtechnika** is rendelkezésre áll. A digitális fejlesztés 2012-ben valósult meg szakminisztériumi pályázati forrásból és uniós támogatással. Két évvel korábban, 2010-ben a belvárosi rehabilitációs program keretében az épület új hőszigetelést, új burkolatot kapott, és a gépészet egy része is megújult. Az épületet korábban több ütemben, 2004-től kezdődően korszerűsítették. Az elmúlt években a digitális technika, valamint az új jogszabályi feltételek eredményeként jelentősen nőtt a nézőszám és a jegybevétel. 2013-ban az eladott jegyek száma 46.562 volt, 2014-ben 52.554, míg 2015-ben 60 000 fölé emelkedett. 2016-ban több mint 75 000-en látogatták az előadásokat, 2017-ben pedig 80 000 fölött stabilizálódott a nézőszám. 2018-ban 82 251 látogatónk volt. A 2019-es adatok az igazgatói pályázat megírásakor még nem véglegesek, nagyjából 80 ezer néző váltott jegyet ebben az évben is a mozi vetítésekre.

A műsorrendi előadások általában minden nap 14.00-kor kezdődnek, az utolsó előadás vége 22.00 és 24.00 óra között van. A jegyértékesítés mellett a mozinak jelentős bevétele származik a két terem és az aula bérbeadásából is. Az aulában az intézmény helyet ad kiállításoknak és egyéb kulturális rendezvényeknek is.

Az AGORA–Savaria Filmszínház jelentős pályázati forrásokat is bevon a működésébe. Az NKA minden évben a szakmai programokat 2 millió forinttal támogatja. A mozi sikeresen szerepel az NKA infrastrukturális pályázatain is, a technikai színvonal megőrzését a Kulturális Államtitkársághoz tartozó szervezet minden évben 1,5–2 millió forinttal támogatja. Milliós támogatás érkezik az Emberi Erőforrások Minisztériumától is minden évben, a párizsi székhelyű Europa Cinemas pedig évente mintegy 4-6 ezer euróval támogatja a vetítéseket.

A műsorösszeállításánál a jogszabályi előírások és feltételek mellett a mozi kitüntetett figyelmet szentel a helyi igények kiszolgálására.

Az AGORA–Savaria Filmszínház nem csupán saját tevékenységet lát el, de **jelentős mozi szolgáltatóként** is működik. A szolgáltatási tevékenység ebben az esetben a mozik és a filmforgalmazók közötti szakmai közvetítést jelenti. A filmforgalmazók nem egyesével állnak kapcsolatban a hazai mozikkal, hanem nagyobb szolgáltatókkal dolgoznak együtt, akik a kisebb mozik számára megrendelik a filmeket, kommunikálnak a mozik és forgalmazók között, valamint filmszakmai tanácsadást is végeznek a területükhöz tartó mozik számára.

Fejlesztés, jövőbeli lehetőségek:

A városban működő négytermes CinemaCity mozi jelentős versenytársként van jelen a helyi mozipiacon, amely behatárolja a belvárosi vetítőhely lehetőségeit. Jelenleg súlyos problémát jelent, hogy a heti 4-5 filmmegjelenés mellett kevés a mozi két termének a kapacitása, mindenképpen szükség volna egy **harmadik vetítőhelyre** is. Súlyos gondot jelent az üzemeltetésben, hogy 18.00-ig a parkolásért a belvárosban fizetni kell, de az is gond, hogy hétvégén nincs elegendő parkolóhely a mozi környékén.

Tervek már vannak, azonban még nem valósult meg a **nagyterem akadálymentesítése**, így a mozgássérültek és mozgáskorlátozottak számára a vetítőterem nehezen, vagy egyáltalán nem megközelíthető, holott pl. több időseknek szóló rendezvény kerül megrendezésre (Ezüstkor Filmklub, Idősek Világnapja).

3.3. FELSŐCSATÁRI GYERMEKÜDÜLŐ

Története:

1937: pedagógus szakszervezet telekvásárlása

1942–45: pedagógus üdülő megépítése

1945–50. üresen áll

1951–55: határőrség, istállók

1955–57: üresen áll

1957–1980: a pedagógus szakszervezet, majd a Dózsa György Iskola úttörőcsapata üzemelteti

1980-tól: úttörőház, majd Gyermek Háza és jogutódja az AGORA üzemelteti

Felépítése:

Egy főépület és egy hozzáépített étkező épületből, valamint raktárépületekből áll, udvari WC és mosdóhelyiséggel. B kategóriájú gyermek- és ifjúsági tábor minősítéssel rendelkezik. A megállapított szálláshelyek maximális száma 57 fő, pótlólagos bővíthető.

A helyiségek mérete és kötöttsége következtében a főépületben a vizesblokkok nem felelnek meg az előírásoknak. Ennek kiegészítésére szolgál az udvari melléképületben kialakított vizesblokkok működése. A tábor étkeztetést nem biztosít, a csoportok étkeztetését a szolgáltatást igénybevevők biztosítják önálló rendszerben, szakképzett konyhai személyzettel, az ÁNTSZ előírásainak betartásával. A főépületben található a szobák, a vizesblokkok és a konyha, a társalgó és étkezés céljára használt helyiség az épületen kívül, egy erre a célra kialakított melléképületben került berendezésre.

Működése:

A tábort általában évek óta visszatérő gyermekcsoportok használják, akik már az év elején biztosítják maguknak a helyfoglalást, ezzel együtt iskolájuk táboroztatását. Az igénybevevők saját szervezésű erdei iskolai táborokat vagy hagyományos szabadidős táboroztatást valósítanak meg az épületben és környékén. Kihasználatása elő- és utószezonban évenként változó, főszezonban állandóbb és biztosabb. Mind a táborozó csoportok létszáma, mind az egy turnusban táborozók létszáma is csökkenő tendenciát mutat. Meghatározó az épület kihasználatása tekintetében, hogy egy időben és turnusban csak egy csoport táboroztatható az épületben az egyéb kiszolgáló és szociális helyiségek (tanári szoba, étkező helyiség, főző konyha) használata miatt. A legutolsó, nagyobb összegű javítás, felújítás 2015-ben történt.

Fejlesztési lehetőségek:

- környezeti nevelési (erdei iskolai, természetvédelmi, ökoturisztikai) oktatóbázis kialakítása,
- saját fejlesztésű erdei iskolai programok akkreditálása és megvalósítása,
- határon átnyúló gyermek és ifjúsági program helyszínek,
- turisztikai (gyalogos, kerékpáros) bázishely kialakítása,
- téliesítés, bővítés esetén hosszabb bentlakásos képzések, népfőiskolai programok, tréningek, szervezetfejlesztő, rekreációs programok helyszíne

A jelenlegi építészeti szabályozás szerint a bővítés csak abban az esetben lehetséges, ha az épület mögötti (jelenleg a helyi önkormányzat futballpályaként funkcionáló) füves területet a felsőcsatári Önkormányzat térítésmentesen átadja cserébe ingyenes üdülőhasználati időpont biztosítással. 2009-ben egy együttműködési tervezet ezen témakörben elkészült, de nem valósult meg.

Több pályázati kiírás esetén problémaként jelentkezett, hogy a pályázó intézmény székhelye Szombathely, a fejlesztendő terület pedig más közigazgatási helyszínen található.

A 2009. évi tervdokumentáció és költségbecslés akkori értékén 58 M Ft támogatást igényelt volna az épület bővítése és teljes felújítása. Ez tartalmazta a főépület szintenkénti átépítését, tetőszerkezeti rekonstrukcióját, emeletenként tanári háló és nemenként elkülönített vizesblokk kialakítását, az épület földszintjének akadálymentesítését, közösségi helyiség létrehozását.

3.4. KRESZ PARK (Szombathely, Brenner park)

Története:

1966: a Közlekedési Park átadása

1991: a közlekedési utak javítása, aszfaltozása

1995: a vizesblokk kialakítása, épület tatarozása

2005: a közlekedési utak javítása, útburkolati jelek festésének megújítása

2006: a közlekedési lámpa vezérlő egységének és közlekedési lámpák és közlekedési táblák cseréje

2012: eszközbeszerzés - 3 db kerékpár női (24-as méret), 3 db kerékpár fiú-lány (20-as méret)

A park felszereltsége, működése:

A Közlekedési Park aszfalt utakkal kiépített, jelzésekkel felfestett, szezonálisan jelzőlámparendszerrel működtetett és felszerelt. A jelzőtáblákkal és lámpákkal körbevett terület közel 600 m hosszúságú és 1,5 m szélességű utat foglal magába, némely helyen járdákkal megépítve, mely további 920 m hosszúságú aszfaltozott felület 0,6 m szélességgel.

Az AGORA Savaria telephelyét képezi a park területén álló 56 m² alapterületű tároló helyiség (építmény), mely magába foglalja a járműraktárat és a vizesblokkot. A járműraktárban közel 40 db, egyes életkori igényeknek megfelelő, különböző méretű kerékpár, 10 db gokart és roller található felszereléssel, kiegészítőkkel.

A park szezonálisan (áprilistól októberig) üzemel a hét hat napján át, napi 6 órában, egy fő időszaki részfoglalkozású gondnok, karbantartó foglalkoztatásával.

2014 óta Szent Márton kártyával a szombathelyi gyermekek ingyenesen vehetik igénybe a szolgáltatást.

A nyitvatartási időn túl gyakori az óvodás és iskolás csoportok igényeinek teljesítése.

A park állapota, fejlesztési szükséglete:

A park karbantartásának és védelmének nagy hiányossága, hogy a nyitvatartáson túl nincs felügyelet alatt, a KRESZ park útjai nem elkerítettek. Gyakoriak a rongálások, a jelzőtáblák kitörése és eltűnése, a közpadok széttörése, a vandál beavatkozások. A park közútjai, ezzel együtt a közlekedési utak az utolsó javítások óta az állandó használat és a környezeti hatások (fagykár, fagyökéret stb.) miatt nagymértékben elhasználódtak, töredezettek és hiányosak, helyreállításuk – közpark lévén – nem tartozik az intézmény hatáskörébe.

További felújítások szükségesek az épület külső és belső állapotának javításában, a megrongált külső homlokzat vakolásában, a vizes blokk modernizálásában.

Hosszútávon és a kornak megfelelő körülmények biztosításával további lehetőségek rejlenek a KRESZ Park célszerű kihasználásában, az ide szervezhető programok számának és minőségének növelésében.

3.5. OCTOPUS–VÍZTORONY

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése a 2019. decemberi ülésén úgy döntött, hogy a szombathelyi 8532 hrsz.-ú, kivett közpark megnevezésű ingatlan vagyongazdálkodói közül a SZOVA Zrt. törlésre kerül, és a továbbiakban a Víztorony épület vagyongazdálkodói feladatait az AGORA látja el.

Az AGORA telephelyeként működő KRESZ Park gyakorlatilag körbe öleli az 1926-ban épült, majd 1978-tól használaton kívül álló Víztoronyt, amelynek megújítása jelenleg is zajlik a TOP-6.1.4-16-SH1-2017-00003 azonosítószámú, „Víztorony és környezetének turisztikai célú fejlesztése” című projekt keretében. A projektnek köszönhetően a Víztorony földszintjén vendéglátóhely (kávézó), valamint egy rendezvények megtartására szolgáló interaktív különterem, az első emeleten egy kilátóként is szolgáló kiállítótér kerül megvalósításra.

A KRESZ Park közvetlen közelsége, valamint az épület tervezett kulturális funkcióinak köszönhetően az AGORA Savaria hatékonyan, és közművelődési szakmai feladatai közé illesztve, elsősorban a Kult. törvényben előírt kulturális alapú gazdaságfejlesztés közművelődési alapszolgáltatási helyszínként funkcionálhat, illetve a KRESZ Park

szomszédságát kihasználva, a városvezetés által kiemelten kezelt okosváros koncepció tudásátadásához köthető tartalmi elemek valósulhatnak itt meg.

Amennyiben a pandémiás helyzethez igazodó jogszabályi környezet megengedi, úgy az épület 2021. májusában nyithat.

6. AZ AGORA SAVRIA ÁLTAL BIZTOSÍTOTT KÖZMŰVELŐDÉSI ALAPSZOLGÁLTATÁSOK

Az AGORA a kulturális törvényben meghatározott hét közművelődési alapfeladatot kötelezően ellátja. Az alapfeladatok értelmezéséről a törvény végrehajtási rendelete rendelkezik. Ezek alapján az alábbiakban foglalom össze, hogy az egyes alaptevékenységeket miként teljesíti az AGORA.

Művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítása.

Intézményünk ellátja az alapfeladatot, helyszínt biztosít művelődő közösségek számára, segíti, támogatja őket. Meg kell azonban jegyezni, hogy az intézményünkben működő klasszikus művelődő kisközösségek száma jelentősen lecsökkent. Ide sorolható például a Sportházban működő baba-mama klub, vagy egyes filmklub közösségek (Ezüstkor Filmklub), de több éve megszűnt az MSH-ban helyet kapó Belvárosi Nyugdijas Klub.

A TOP-6.9.2-16-SH1-2018-00001 azonosító számú, Helyi identitás és kohézió erősítése Szombathelyen című projekt keretében az egész város területén segíti az AGORA a városrészi művelődési közösséget és működésüket.

Az AGORA-nak ezt az alapfunkciót különösen meg kell erősítenie a jövőben! Az intézménynek nyitott térként kell működnie, ahol megerősödik a felnőtt és gyermek közösségek kötődés, „idetartozás” élménye.

A művelődő közösségek intézményi telephelyeken való újra dinamizálása a bevétel orientált működési módban nehézséget okoz ugyan, ám elengedhetetlen, hiszen az intézmény érdeke egy széles és erős társadalmi, közösségi háló. A fentiek miatt **szükséges megvizsgálni, hogy vannak-e olyan nem formalizált művelődési közösségek a város más intézményi egységeiben, vagy városi támogatásban, amelyeket az AGORA-ba integrálva, a közművelődési rendszerbe lehetne illeszteni.**

A közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése

Ennek keretében a végrehajtási rendelet a következőket határozza meg:

a) a helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének, az állampolgári részvétel fejlődését elősegítő, közösségfejlesztő programokat, tevékenységeket vagy szolgáltatásokat szervez,

b) támogatja az önkéntes tevékenységeket, az önkéntességgel kapcsolatos programokat, vagy szolgáltatásokat szervez,

c) a gyermekek, az ifjúság, az idősek művelődését segítő, a családi életre nevelő családbarát, a generációk közötti kapcsolatokat, együttműködést elősegítő programokat, tevékenységeket vagy szolgáltatásokat szervez,

d) a különböző kultúrák közötti kapcsolatok kiépítését és fenntartását elősegítő programokat, tevékenységeket vagy szolgáltatásokat szervez,

e) a szegénységben vagy más hátránnyal élő csoportok társadalmi, kulturális részvételét fejlesztő, a megértést, a befogadást, a felzárkózást, az esélyegyenlőség megvalósulását elősegítő programokat, tevékenységeket vagy szolgáltatásokat szervez,

f) a lelki egészség megőrzését szolgáló, a függőséget, devianciát, áldozattá válást megelőző programokat, tevékenységeket vagy szolgáltatásokat szervez,

g) a települési önkormányzattal együttműködésben szakmai támogatást biztosít a helyi partnerségi egyeztetési, együttműködési folyamatok kialakításához és működtetéséhez, biztosítja a közösségi tervezési folyamatok szakmai, szervezési és technikai feltételeit.

Az AGORA az alapfunkciót elsősorban a gyermek és ifjúsági tevékenységi területen keresztül teljesíti. Egy-két havonta vasárnaponként a szakág **családi játszóház** foglalkozásokat tart. A nyári időszak kivételével szombat délelőttönként **Kézműves kuckó** várja a gyermekes családokat. Több ezer gyermeket vonzanak be az év során a hagyományörző és ünnepekre felkészítő **kézműves sorozatok**, vagy más népek kultúráját modern eszközökkel bemutató tematikus napok, táborok.

A családi közösségeket célozza az általunk szervezett **Városi Gyermeknap** rendezvény, az AGORA–Savaria Filmszínház korosztálynak szóló **speciális vetítései**, de akár az **intézmény által szervezett gyermekeknek szóló nagykoncertek** (az elmúlt években ilyen volt a 100 Folk Celsius, az Alma Zenekar, vagy Halász Judit fellépése).

A gyermekkorosztály közlekedéskultúrához kapcsolódó ismeretátadási helyszíne a KRESZ Park, ahol a biztonságos közlekedést sajátíthatják el a gyermekek.

Az ifjúságnak szóló programok között említhetjük a **Slam Poetry** esteket, a jelenleg szünetelő **YouTube csoport találkozók**at, amelynek újraindítására hamarosan sor kerülhet, de a célcsoportnak szóló könnyűzenei programjainkat is.

Az idősek művelését segíti az **Ezüstkor Filmklub**, amely kifejezetten az idősek számára kínál speciálisan összeállított filmeket, de intézményünk több ponton is kapcsolódik a város **Aktív időskor programhoz**.

A lelki egészség megőrzését szolgáló, a függőséget, devianciát, áldozattá válást megelőző programok tekintetében meg kell vizsgálni, hogy az önkormányzatnak van-e olyan működő intézményegysége, vagy tevékenységi tere, amely jobban illeszkedhetne a közművelődési rendszerbe, hiszen ezt a fajta feladatot a rendelet alapján szükséges ellátni ennek keretei között.

Az AGORA közösség- és társadalomfejlesztő tevékenységének illeszkednie kell a **Szombathely Megyei Jogú Város Civil Konceptiójához** és a **CLLD Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiához** is, az ifjúsági munka tekintetében pedig a 2017-ben a **Szombathely Megyei Jogú Város Ifjúsági Konceptiójához**.

Az intézménynek jelenleg nincs **Esélyegyenlőségi programja**. Ennek megalkotása feltétlenül szükséges úgy, hogy illeszkedjen Szombathely Megyei Jogú Város által megalkotott Helyi Esélyegyenlőségi Programjához.

Az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítása

Ennek keretében a végrehajtási rendelet a következőket határozza meg:

- a) iskolarendszeren kívüli tanfolyamokat, képzési alkalmakat szervez, támogatja azok megvalósítását,*
- b) iskolarendszeren kívüli öntevékeny, önképző szakkörök, klubok, közösségek megalakulását, tevékenységét szervezi, támogatja azok megvalósítását,*
- c) az életminőséget és életesélyt javító tanulási lehetőségeket szervez, támogatja azok megvalósulását,*
- d) népfőiskolai programokat, szabadegyetemeket szervez, támogatja azok megvalósítását,*
- e) ismeretterjesztő alkalmakat szervez, támogatja azok megvalósítását és ismeretszerző lehetőségeket teremt, valamint*

f) hozzásegít az elektronikus közszolgáltatások megismeréséhez, a digitális világban történő eligazodáshoz, az ezeket szolgáló eszközök alkalmazásához.

A Kulturális Központ több iskolarendszeren kívüli tanfolyamot, szakkört, klubot szervez. Ilyen a **Képzőművész szakkör**, **Kerámia szakkör**, **Repülőmodellező szakkör**, a **Tanulástechnikai tanfolyam**, a gasztrokulturális tudásátadáshoz kapcsolódó **#HasTag** közösségi sütés-főzés sorozat.

Évente több ismeretterjesztő előadás szervezését végezzük. Ezek között kiemelkedik a rendkívül nagy népszerűségnek örvendő **Világjárók** című sorozat.

Számos képzésnek állandó helyszínei vagyunk, ám ezt csak származtatott szolgáltatások alá tartozó tevékenységként, terembérleti konstrukcióban végezzük.

Az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítása közművelődési alapszolgáltatásnak való tényleges megfeleléshez az általunk végzett felnőttképzési tevékenység elengedhetetlen része kellene, hogy legyen. Hazánkban a közművelődés és az andragógia egymással szoros együttműködésben fejlődött ki, így a **felnőttképzési tevékenység intézményünkbe való integrálása a törvényi előírások miatt is szükséges lenne**, hiszen a felnőttképzést az önkormányzat és annak közművelődési intézménye számára csak a kulturális törvény írja elő, ám azt a közművelődési intézményrendszerén keresztül kötelezővé teszi. A felnőttképzési tevékenység AGORA-ba való integrálásának személyi feltételei andragógus mesterdiplomával rendelkező szakmai munkatársunkon keresztül biztosítottak.

A hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítása

Ennek keretében a végrehajtási rendelet a következőket határozza meg:

- a) *a helytörténettel, a népművészettel, a népi iparművészettel és a település szellemi kulturális örökségével kapcsolatos csoportot, szakkört, klubot működtet, támogatja a művelődő közösségek ezirányú munkáját,*
- b) *részt vesz a helyi művelődési szokások gondozásában, gazdagításában, értéktárak kialakításában, gondozásában, a települési értékeket bemutató és népszerűsítő programokat, tevékenységeket, szolgáltatásokat szervez, és támogatja azok megvalósítását,*
- c) *az anyanyelvápolás érdekében programokat, tevékenységeket, szolgáltatásokat szervez, támogatja a művelődő közösségek ezirányú munkáját,*
- d) *a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra, továbbá a külhoni nemzetrészek kulturális értékeinek megismertetése érdekében programokat, tevékenységeket, szolgáltatásokat szervez, támogatja azok megvalósítását,*
- e) *a helyi vagy térségi nemzetiségi vagy kisebbségi közösségek bevonásával a nemzetiségi és más kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése érdekében programokat, tevékenységeket, szolgáltatásokat szervez, támogatja azok megvalósítását, valamint*
- f) *az ünnepek kultúrájának gondozása érdekében a helyi szokások figyelembevételével, a művelődő közösségek, illetve a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítésével foglalkozó közösségek bevonásával szervezi az állami, a nemzeti, a társadalmi és településhez kötődő ünnepek helyi alkalmait, támogatja azok megvalósítását.*

A népművészethez, népi iparművészethez kapcsolódnak a gyermek szakág által az óvodás, iskolás korosztály számára szervezett **hagyományörző kézműves tevékenységek és bemutató foglalkozások**, a hetente két órában zajló, felnőtteknek szóló **Kis esti bütykölő**, mely során a hagyományos kézműves technikákat bemutató tudásátadás zajlik. Itt is említhető a kerámia szakkör, a jelenleg szünetelő tűzzománc szakkör is. Szintén ennek a feladatunknak felel meg a Csóri Sándor program keretében támogatott **Táncházi sorozatunk** is.

A **helytörténet** bemutatásához kapcsolódó tevékenységekkel is elsősorban a gyermek korosztályt célozzuk meg. Helytörténeti **előadásokat**, **vetélkedőket** (Szent Márton Hét

keretében) szervezünk, illetve nekik szóló gamifikációs foglalkozás a **Kalandjáték Savariában** című program, amely egyszerre játék, de tanulási lehetőség is az ókori Savariával kapcsolatban.

A helytörténeti tevékenységet a közeljövőben a **Vas Megyei Honismereti Egyesülettel** együttműködésben erősíteni kívánjuk, a település kulturális örökségének ápolása érdekében együtt fogunk működni (az amúgy telephelyünkre, az MMIK-ba bejegyzett) Szombathelyi Szépítő Egyesülettel, valamint a Rumi Rajki Múápoló Körrel, továbbá más civil szerveződésekkel (pl. történelmi hagyományörző szervezetekkel).

Az értéktárak kialakításában az AGORA eddig nem működött közre. Fel fogjuk venni a kapcsolatot a **Szombathelyi Értéktár Bizottsággal**, hiszen közművelődési intézményként feladatunk és felelősségünk is hogy településünk ez irányú tevékenységét segítsük, a helyi értéktárba besorolt értékek bemutatását segítsük akár programok megvalósításával, akár elsősorban gyerekeknek célzó **Értékőr Klub elindításával**.

Ide sorolható még a gyermek Kulturális Hét, a Magyar Kultúra Napjához kötődően, vagy irodalmi témakörökben megszervezett vetélkedők megrendezése.

Az európai és egyetemes kultúra bemutatását szolgálja a Világjárók ismeretterjesztő előadásorozat. A külföldi nemzetrészek kulturális értékeinek megismertetése érdekében az AGORA Szombathelyi Kulturális Központnak elsősorban azokkal az elcsatolt nemzetrészen élő közösségekkel van feladata, amelyek egykor Vasvár megyéhez tartoztak, így földrajzilag is közel találhatók hozzánk, így az **Őrvidéken**, valamint a **Muravidéken** élőkkel. Az ottani magyarság kulturális központjaival (Muravidéken Lendva és Muraszombat, Őrvidéken Felsőőr, amely Szombathely testvérvárosa is) szoros együttműködést kell kialakítani, valamint keresnünk kell azokkal a magyar közösségekkel is a kulturális kapcsolatot, akik városunk testvérvárosaiban élnek (**Vajdahunyad, Ungvár**).

Feladatunk a szombathelyi nemzetiségekkel való kapcsolatápolás. **A német, horvát, cigány és szlovén közösségekkel formalizált megállapodásokat is lehetséges kötni.** Kulturális, művészeti csoportjaiknak, egyéni alkotóiknak fellépési, bemutatkozási, kiállítási lehetőséget kell biztosítanunk. Az AGORA-nak a Nemzetiségi Nap szervezésében és megvalósításában nagyobb szerepvállalása kell, hogy legyen. A jelenlegi együttműködéseket, pl. Horvát bál befogadása pedig meg kell őriznünk.

Az ünnepek kultúrájának ápolásában az intézmény kiemelkedő szerepet vállal Szombathelyen. **A nemzeti, állami ünnepek és megemlékezések elsődleges szervezője az AGORA.** Ezekén túl a Kulturális Központ más városi ünnepi alkalom szervezését is vállalja (Magyar Kultúra Napi Gála, Szent Márton Gála), illetve technikai közreműködőként egyéb programokban is részt vesz (Nagy Imre és mártírtársaira való megemlékezés, Verperás stb.). A nemzeti, állami, vallási és nép ünnepi alkalmakhoz kapcsolódóan gyermek és családi foglalkozásokat, játszóházakat, vetélkedőket, ismeretterjesztő előadásokat rendszeresen szervezünk.

Az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítása

Ennek keretében a végrehajtási rendelet a következőket határozza meg:

a) *a képzőművészet, a zeneművészet, a táncművészet, a színház- és bábművészet, a versmondás, a film- és médiaművészetek, az irodalom területén tevékenységet folytató amatőr művészeti csoportot, szakkört, klubot szervez, elősegíti azok létrejöttét, támogatja azok működését, valamint*

b) *az a) pont szerinti közösségek tevékenységének támogatása érdekében szakmai és infrastrukturális támogatást nyújt.*

Az AGORA hagyományosan minden évben megrendezi a **Gyermek és Ifjúsági Művészeti Fesztivált**, amely összművészeti bemutatkozási lehetőség. Ennek keretében a tehetséges

fiataloknak bemutatkozási lehetőséget biztosítunk több művészeti ágban: előadóművészetek, képzőművészet, film- és videóművészet. A művészeti fesztivál minden évben új elemekkel bővül vagy a korosztály, vagy a bevont művészeti ágak tekintetében.

Az intézmény gyermek képzőművész kört, rajz és festőműhelyt, tűzzománc szakkört, ritmikus sportgimnasztika kört működtet.

Az amatőr táncművészeti mozgalom keretében táncház sorozatot szervezünk, amatőr könnyűzenei tehetségkutató verseny szervezését és lebonyolítását segítjük társszervezőként (**Öröm a zene**), részükre fellépési lehetőséget is biztosítunk általunk szervezett nyári zenei programokon (pl. Szent Iván Éj).

Intézményünk székhelyként, működési helyként szolgál több amatőr táncegyüttes számára (**LORIGO TSE, Savaria TSE, Ungaresca Táncegyüttes**). A **Sugár/Érintők** színjátszó csoport heti próbái számára szintén intézményünk biztosít próbahelyet.

Ezen túl városi programjaink, származtatott szolgáltatási tevékenységeink során a legtöbb nem hivatásos művészeti csoporttal és alkotóval munkakapcsolatban vagyunk, ugyanakkor fontos feladatunk lesz **2020-tól, hogy kerekasztalbeszélgetésekkel, vagy fórumokon akár művészeti áganként felvegyük a kapcsolatot a helyi művészekkel**, és feltárjuk azokat a lehetőségeket, amelyekben ők tudnának kapcsolódni az AGORA működéséhez, vagy amiben az AGORA tudná őket segíteni.

A fentiekben túl saját amatőr művészeti szakköröket is elindítunk: versmondó stúdió, színjátszó kör, filmműhely, fotó klub stb.

A tehetséggondozás- és -fejlesztés feltételeinek biztosítása

Ennek keretében a végrehajtási rendelet a következőket határozza meg:

- a) *a településen élő vagy tanuló hátrányos helyzetű személyek tehetségének kibontakoztatása, kompetenciáinak fejlesztése érdekében művészeti és egyéb foglalkozásokat, szakköröket, klubokat működtet, támogatja azok megvalósítását, valamint*
- b) *felzárkóztatást segítő tanórán kívüli foglalkozásokat biztosít.*

A tanulási nehézségekkel küzdők számára intézményünk Tanulástechnikai tanfolyamot szervez, a tehetséges, ám hátrányos helyzetű személyeket művészeti foglalkozásaink, klubjaink segítik, ugyanakkor a **Ifjúsági Szolgálat** funkciójának tényleges visszaállításával lehetne a közművelődési alapeladatot tényleges szakmai teljeséggel ellátni. A tanórákon kívüli felzárkóztató tevékenységekben óriási lehetőség van, ám ehhez szükséges megvizsgálni, hogy pályázati források beemelése elképzelhető-e.

2020-ban elfogadásra került az AGORA Szombathelyi Kulturális Központ **Ifjúsági stratégiája**, amelyet a Kulturális, Oktatási és Civil Bizottság is megtárgyalt és jóváhagyott. Az AGORA Savaria Nonprofit Kft. ezt a stratégiát tudja átvenni és alkalmazni.

Az intézmény jövőbeli Esélyegyelőségi programja ehhez az alapeladathoz is kell, hogy kapcsolódjon.

A kulturális alapú gazdaságfejlesztés

Ennek keretében a végrehajtási rendelet a következőket határozza meg:

- a) *a helyi szellemi, épített és természeti örökségre építő közösségi és kreatív gazdaságot fejlesztő programokat, tevékenységeket és szolgáltatásokat szervez, támogatja azok megvalósítását,*
- b) *az egyéni és közösségi tudást és kreativitást erőforrásként értelmező és használó helyi gazdaságot fejlesztő programokat kezdeményez, támogatja azok megvalósítását,*
- c) *a kulturális terület- és településfejlesztéssel, helyi vállalkozás- és termékfejlesztéssel, kreatív iparral, a kulturális turizmussal kapcsolatos programokat, tevékenységeket, szolgáltatásokat szervez, támogatja azok megvalósulását, valamint*

d) hozzásegít az információs és kommunikációs technológiák, a digitalizáció kulturális alapú használatához.

Társaságunk teret, technikai és szakmai segítséget nyújt a minden csütörtökön az MMIK előtti téren megvalósuló **helyi termelői vásárnak**. Az AGORA a jövőben kézműves közösségi árubörzék, helyi képzőművészek, illetve fiatal alkotók vásárát fogja saját szervezésben megvalósítani.

Az AGORA központjában **ingyenes internetkapcsolódási lehetőséget** kínálunk azoknak, akik intézményünkben kívánják a világhálót használni.

A közművelődési alapszolgáltatás a **Víztorony** telephelyként való beemelésével, valamint a **TOP-6.1.4-16-SH1-2017-00003 projektnek való szakmai megfeleléssel válik teljessé, ahol turisztikai programokat és a kreatív gazdaságfejlesztő tevékenységeket kötelező módon kell majd megvalósítani.**

Összességében elmondható, hogy az AGORA az összes közművelődési alapeladatnak **megfelel**, azonban több olyan alapeladat erősítése lehetséges és szükséges. Ennek érdekében mélyíteni kell az együttműködést a helyi közösségi művelődési és amatőr művészeti csoportokkal, alkotókkal, civil szervezetekkel, nemzetiségekkel, határon túli magyar közösségekkel, a Szombathelyi Értéktár Bizottsággal. Érdemes lenne megvizsgálni az alapeladatok szakmailag legmegfelelőbb ellátása érdekében, illetve a jogszabályi kötelezettségek miatt, hogy vannak-e az önkormányzati intézményrendszerben olyan egységek, önkormányzat által működtetett, támogatott feladatok, amelyek a közművelődési rendszerbe ágyazhatók.

7. AZ AGORA SAVRIA ÁLTAL MŰKÖDTETETT MÉDIUMOK

A kötelező közművelődési funkció mellett továbbra is meghatározó fontosságú a társaság számára a médiumok működtetése és az ezzel kapcsolatos feladatok ellátása.

A **Szombathelyi Televízió** hétköznapokon napi 2 órában kötelező módon saját gyártású műsorokat tesz közzé, amelyek elsősorban a Híradóból és a különböző magazinműsorokból áll (a sporttematikától a kulturálison, a közéletin át, a szórakoztató műsorokig).

A televízió működését a közeljövőben a költözéshez, valamint a szigorúbb költségvetési helyzethez való alkalmazkodás kell, hogy meghatározza, az átmeneti időszak után a szakmai megújulás kell, hogy következzen. **Főbb feladatok:**

–Szükséges megvizsgálni, hogy kereskedelmiből a közösségi televízióra történő átállásnak milyen előnyei és hátrányai vannak.

–Az SD rendszerről modernebb, HD rendszerre való átállás megvalósítása.

–Új műsorok bevezetése (fiatalokat megszólító tematika, koncert közvetítések stb.)

–A televíziós archívum digitalizálása, katalogizálása, kutathatóvá tétele, amely új bevételi lehetőségeket is jelenthet a társaság számára, valamint a saját értékek új, kreatív felhasználására ad lehetőséget.

A **Savaria Fórumot** a társaság a szombathelyi önkormányzat megbízásából adja működteti. A városi újság hetente jelentkezik ingyenesen, jelenleg 16 oldalon. **Főbb feladatok:**

–Az újság terjesztését a város teljes területére ki kell terjeszteni.

–Mivel a Szombathely agglomerációjában élők szorosan kötődnek a városhoz, jelentős számban dolgoznak, tanulnak, vásárolnak, szórakoznak stb. itt, érdemes lenne megvizsgálni a terjesztés kiterjesztését legalább a környékbeli településekre is, hiszen az ott élőket közvetlenül érintő hírekről, eseményekről olvashatnak az Savaria Fórumban.

–Az olvasók még több információval ellátása érdekében meg kell vizsgálni az oldalszám vagy a példányszám növelésének lehetőségét.

–Új tematikák bevezetése (helyi cégekről szóló tudósítások nagyobb számban, helyi iskolák bemutatása stb.)

Jelenleg nem kihasznált az **online jelenlét** (internetes újság, social media felületek stb.), amelyet viszonylag költséghatékony módon lehet bővíteni (tematikus Facebook oldalak, podcastok, blogok), illetve az ezzel kapcsolatos hirdetési lehetőségek számát is növelni.

8. MINSŐSÉGBIZTOSÍTÁS BEVEZETÉSE, MINŐSÍTETT INTÉZMÉNY

A közművelődésben a kiválóan működő minőségrendszert két, intézmények számára adományozható elismerés jelzi, a **Minősített Közművelődési Intézmény Cím** és **Közművelődési Minőség Díj**, melyek pályázati úton nyerhetők el. Minőségrendszer nélkül az AGORA ezekre a címekre nem pályázhatott, holott kulturális központként minden adottságunk meg lehetne ehhez.

Címre pályázni nyolc tevékenységgel lehet: **ismeretterjesztés** (fajtái, formái, módszerei: előadás, konferencia, tanácskozás, szabadegyetem, nyári egyetem), **képzés** (fajtái, formái, módszerei: tanfolyam, műhely (workshop), tréning, távoktatás, felnőttképzés, általános nyelvi képzés, egyéb szakmai képzés, egyéb hatósági jellegű képzés, egyéb képzés, nonformális tanulás), **kiállítás** (fajtái, formái, módszerei: műtárgy kiállítás, árubemutató, élőlények és természeti kincsek bemutatása, börze, hobbi kiállítás, helytörténeti kiállítás, emlékkiállítás, műszaki és természettudományi kiállítás), **közösségi szolgáltatás** (fajtái, formái, módszerei: információs tevékenység, agora funkció, animált agora funkció, informatikai és telematikai szolgáltatások, gyermekfelügyelet, internethozzáférés biztosítása), **művelődő közösség** (fajtái, formái, módszerei: alkotó művelődő közösség, amatőrművészeti csoport, népművészeti csoport, klub, ifjúsági klub, nyugdíjas klub, szakkör), **rendezvény** (fajtái, formái, módszerei: műsoros rendezvények, közösségi rendezvények, népünnepély, népművészeti rendezvények, hangverseny, táncbázis, szórakoztató rendezvények, művészeti rendezvények, fesztivál, vetélkedő, filmvetítés, komplex rendezvény), **tábor** (fajtái, formái, módszerei: szaktábor, üdülőtábor), **származtatott szolgáltatás** (fajtái, formái, módszerei: kultúrcikk árusítás, kultúrcikk kölcsönzés). Az AGORA mindegyik pályázható tevékenységet végzi, azonban ezekre a minőségbiztosítási elveket be kell vezetni. Ehhez a pályázati kiírásban meghatározottak szerint a partnerközpontúság elveit érvényesíteni kell, illetve gondoskodni kell az intézmény és a kollégák tanulási és benchmarking tevékenységéről, a folyamatos fejlesztésről. A tevékenységi területekhez kapcsolódóan rendelkezni kell a szükséges személyi, tárgyi feltételekkel, a megfelelő dokumentációval.

Az AGORA Savaria két munkatársa rendelkezik Közművelődési kiválóság modell I-II. végzettséggel, amely a minőségbiztosítás intézményi bevezetésére, valamint külső intézmények auditjára ad jogosultságot. Az egyik kolléga közművelődési szakértő végzettséggel is rendelkezik.

Közművelődési Minőségi Díjra csak Minősített Közművelődési Intézmény Címmel rendelkező intézmény pályázhat, ezért **az AGORA számára elérendő célként azt tűzzük ki, hogy 2020-ban előkészítjük és törekszünk bevezetni a minőségfejlesztési, -biztosítási rendszert és az elkövetkező 5 évben elnyerjük a Minősített Közművelődési Intézmény Címet.**

9. TOVÁBBI STRATÉGIAI LEHETŐSÉGEK

1. A társaság közművelődési tevékenységeit elsősorban székhelyén, valamint telephelyein végzi, ám tevékenysége kiterjed a város teljes területére. A peremkerületek közművelődése a városrészi egyesületekkel, közösségi házakkal (Herényiek Háza, Zanati klub, Zarkaházi kastély stb.) lefedett, azonban a lakótelepek esetén hiányosságot érzékelünk. A lakótelepi közművelődési tevékenység érdekében együtt kívánunk működni a lakótelepeken működő civil és egyéb szervezetekkel. Ennek érdekében együttműködési megállapodással rendelkezünk a Derkovits Városrész Egyesülettel a Derkovits klub közös működtetésére, valamint a Pálos Károly Családsegítő Szolgálattal a KISZ lakótelepi közösségi tér működtetésére.
2. A városi, jelenleg önálló felnőttképzési rendszer integrálása az AGORA-ba (a Szombathelyi Képzőközpont Nonprofit Kft. beolvadása)
3. Helyi közművelődési klaszter létr ehozása a helyi közművelődési rendeletben szereplő civil szervezetekkel
4. Digitális technológiákon, robotikán, IT és VR eszközökön alapuló közművelődési tevékenységek bővítése
5. Az önkormányzati rendszeren belül számos párhuzamosság található, amely sem szakmailag, sem pénzügyileg nem indokolható. A fenntartó önkormányzat döntése alapján az alábbi területeken lenne szükséges további racionalizálásra a párhuzamosságok megszüntetése érdekében:
  - Városi kulturális és közösségi rendezvények szervezése
  - Városi közösségi kulturális (nem közgyűjteményi) létesítmények üzemeltetése
  - Ifjúsági és gyermektáboroztatás szervezése, valamint tábor működtetés (Szombathelyen kívül is)
  - Önkormányzati felnőttképzési tevékenység
  - Sajtótermék megjelenetés, kiadás
  - Városmarketinggel kapcsolatos feladatok

10. SWOT ANALÍZIS

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGE
<p>Jó beágyazottság helyben Jó beágyazottság az országos szakmai közegben Magas ismertség, bejáratott brand Kollégák szakismerete, felkészültsége Törekvés a megújulásra Rugalmasság, változásokra való felkészültség Különbféle funkciók, feladatok egymáshoz kapcsolása, illeszkedése Az épületek zömének felszereltsége</p>	<p>Frissen alakult szervezet, még le nem zajlott egymáshoz szocializálódás A szervezeti narratívák, mítoszok, hősök még le nem zajlott újra fogalmazása Kollégák közepesnek mondható bérezése Felsőcsatári gyermeküdülő épületének minősége</p>

LEHTŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<p>Folyamatosan bővülő helyi kapcsolati háló szakmai és civil szervezetekkel, intézményekkel, klaszterek megalakításának lehetősége</p> <p>Folyamatosan bővülő kapcsolatrendszer helyi cégekkel (szponzoráció, mecenatúra)</p> <p>Folyamatosan bővülő kapcsolatrendszer országos szakmai szervezetekkel</p> <p>Újszerű technológiák, eszközök, módszerek bevezetése</p> <p>Tevékenységi körök bővítése ésszerű mértékben</p>	<p>Helyi versenytárok megjelenése</p> <p>Járványhelyzet, energetikai kitétség</p> <p>Fluktuáció</p>